

Haberler > Yazarlar > Yalçın BAYER > Bir daha yaşanmasın

Yalçın Bayer

Bir daha yaşanmasın

1 Şubat 2017

TÜRKİYE ve Yunanistan FETÖ'cü subaylar ve Kardak yüzünden kriz yaşarken, Tekirdağ'da mübadelenin 94'üncü yılı dolayısıyla düzenlenen uluslararası sempozyumda 'dostluk mesajları' verildi.

Bugün dahil üç gündür süren sempozyum ve etkinliklerde 50'ye yakın bilim adamı mübadele gerçeğini masaya yatırdı. Yunanistan'dan 9 bilim adamı da gelmişti. Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'nin paydaşları, Türkiye'den Lozan Mübadilleri Vakfı, Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ Kent Konseyi; Yunanistan'dan Küçük Asya Araştırmaları Merkezi ve Azınlık Grupları Araştırma Merkezi ile düzenlediği sempozyum öncesinde, sahil dolgu alanında 'savaşlarda, göç yollarında ve terör saldırılarında ölenlerin anısına denize karanfiller atıldı. TBB Genel Sekreter Yardımcısı Prof. Dr. **Tamer Dodurka "94 yıl önce Tekirdağ'a, bu limana gelen mübadiller korku ve acıları ile geldiler"** dedi.

MÜL TEGİ DDAMI BİTİM

Süleymanpaşa Belediye Başkanı **Ekrem Eşkinat**, “İnsanları bir yerden bir yere zorla göç ettirmek insanlık ayıbıdır. İnsanın doğduğu yerde yaşaması temel haktır” diye konuştu. Törene Vodinalı mübadil torunlarıyla gelen Sarıyer Belediye Başkanı **Şükrü Genç**’in de “**Mübadil değişim ama mübadillerle nefesim aynı**” demesi dikkat çekti. Bu konuşmalardan sonra Lozan Mübadilleri Vakfı Genel Sekreteri **Sefer Güvenç**, Türkiye’deki 40 mübadele kuruluşunun imzaladığı ortak basın açıklamasını okudu. Bunlar arasında vize kolaylığı sağlanmasını, bu olmazsa 1930 yılında iki ülke arasında imzalanan İkamet, Ticaret ve Seyrisefain Anlaşması benzeri ikili bir anlaşma yapılabileceği vurgulandı. Terör ve savaş konusunda da “**Savaşa son verin**” çağırısı yapıldı, mülteci dramının sona erdirilmesi istendi. Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanı **Kadir Albayrak**, kentin mübadil yapısını anlattı; “**Savaşlar olmasın, insanlar barış, sevgi ve güzellikle yaşasın**” dedi.

Tekirdağ’ın unutulmaz tiyatro sanatçısı rahmetli **Yılmaz İçöz**’ün adını taşıyan ve yıkılacağı için en son bu etkinliğe ev sahipliği yapan salondaki sempozyuma, Vali **Mehmet Ceylan** da katıldı. Daha önce ‘Lozan Mübadilleri’ tarafından düzenlenen bu tür sempozyumların dışında ilk kez bir yerel yönetimin bu denli büyük bir mübadele sempozyumu düzenlemesi önemliydi.

Sempozyum, Türkiye’de mübadele konusunu akademik düzeyde gündeme getiren ilk bilim adamı 9 Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılapları Enstitüsü’nden Prof. Dr. **Kemal Arı**’nın açış konuşmasıyla başladı. Üç gün içerisinde Türkiye, Yunanistan ve Azerbaycan’dan akademisyenler, öğretmenler, yerel tarihçiler, doktora öğrencileri ve gazeteler konuyla ilgili araştırmalarını sundu. Büyükşehir Belediyesi bunları kitaplaştıracığını bildirdi. Bu çalışma mübadele tarihi için önemli bir kazanım olacak.

MÜBADELE GERÇEĞİ YENİ ANLAŞILIYOR

1923’te Türkiye’ye gelen yaklaşık 500 bin kişinin çocuk ve torunları bundan sonra bu tür etkinliklerin daha sık düzenlenmesini istiyor. Çünkü, mübadele Türkiye’de bugüne değin pek gündeme getirilmedi. Bu nedenle mübadele yeterince bilinen bir konu değil; bilgi eksikliği de söz konusu... Türkiye’de mübadeleyi 2001 yılında kurulan Lozan Mübadilleri Vakfı gündeme getirdi... Vakıf bünyesinde üç isim öne çıkıyor; başkan **Ümit Arif İşler**, Genel Sekreter **Sefer Güvenç** ve Lozan Mübadilleri Derneği Başkanı **Halil Esat Ergelen**... Vakfın Çatalca’da açtığı Mübadele Müzesi, Türkiye’nin göç temalı müzesi olarak öne çıkıyor. Sadece Tekirdağ ilinde 35 bin dolayında mübadil iskân edildiğini söyleyen Prof. Dr. **Tamer Dodurka** “**Tekirdağ’da da bir müzenin kurulmasının gündemde olduğunu**” söyledi... Bunun için mübadil ailelerden eşya, fotoğraf ve çeşitli belgeler toplanmaya başlandı.

NELER SÖYLEDİLER?

SEMPOZYUMDA akademisyenlerden, Koç Üniversitesi’nden Prof. Dr. **Filiz Yenişehirlioğlu**, “Mübadele Anlaşması ile iki ülkede yaşayanların fiziksel çevrelerini oluşturan ve manevi değerlerini yansıtan yerler, yapılar ve anılar geride kaldı. Bu mağduriyeti gidermek için iki tarafa da göç sırasında istedikleri nesnelere yanlarında getirmeleri sağlanmıştır. Müslümanlar da kütüphanelerindeki kitap, elyazması kuranları, aile yadigârlarını yanlarında getirdiklerini vurgulamak gerekiyor.”

- **Murat Kaya** (9 Eylül Üniversitesi yüksek lisans öğrencisi) **Şeyh Bedrettin**'i anlattı ve “**Bedrettin'in mezarı Serez'de yüzyıllar içinde belleklerden kaybolmamış. Özellikle dini açıdan önemli günlerde halkın ziyaret ettiği bir merkez olarak varlığını sürdürmesi önemlidir**” dedi.

- Marmara Üniversitesinden araştırma görevlisi Dr. **Neval Konuk**, Selanik Yangını'nın 100 yılını görsel malzeme kullanarak sundu. 1917 yılında yaşanan bu yangının Selanik'teki Osmanlı izlerini büyük oranda sildiği belirtildi.

- Etkinlikler arasında Girit mübadili torunu **Çağın Irmak**'ı '**Dedemin İnsanları**' filmi seyircileri hem tebessüme hem de hüzne boğdu.

2 MİLYON KİŞİ ETKİLENDİ

- Mübadele Türkiye ve Yunanistan'a da yaklaşık 2 milyon kişinin hayatını etkiledi. Bunlardan yaklaşık 500 bini Türkiye'ye geldi. Mübadillerin çoğu Yunanistan'dan denizyolu ile ve köhne gemilerle Türkiye'ye getirildi. Daha o zaman en genci 50 yaşında olan gemilerle mübadillerin kazasız belasız Türk sularına girmesi genç Türkiye Cumhuriyeti'nin büyük başarısı olarak nitelendiriliyor.

ÖZSOY, 225 MÜBADİLLE KONUŞMUŞ

TÜRKİYE ve Yunanistan arasında 30 Ocak 1923 tarihinde imzalanan Mübadele Sözleşmesi'nin 94 yılı Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen sempozyumda **İskender Özsoy**'la buluştum. İmzasını TGC'nin 'Bizim Gazete'de mübadele konusundaki röportajlarından tanıyordum.

Özsoy 19 yılda Türkiye ve Yunanistan'da yaklaşık 40 bin km dolaşarak 170'i 1. kuşak olmak üzere 225 mübadille konuşmuş. Mübadele röportajlarına hâlâ devam ediyor. İki ülkede yaklaşık 50 kent ve köy dolaşarak yapmış bu röportajları... Röportajlarına '**mübadele**'nin başkenti sayılan Tuzla'da başlamış... Neden mi Tuzla? İstanbul'un önemli bir mübadil yerleşimi... 'Tahaffuhane' (Karantina) dolayısıyla da çok önemli... Marmara ve Trakya bölgelerine mübadil getiren gemilerin hepsi Tuzla'ya uğramış... Tuzla'da en çok Kılıç, Drama ve Kavala mübadilleri yaşıyor. Özsoy'un kitapları 'İki Vatan Yorgunları, Mübadelenin Öksüz Çocukları, Selanik'te Sela Sesi, Mübadelenin Yas Kardeşleri, Ah Vre Memleket (mübadele öyküleri), Özü Sözü Yanya (biyografi)...

Özsoy, “Amacım Cumhuriyet tarihinin çok önemli gerçeğini aydınlatmak, geleceğin mübadil kuşaklarına, tarihçilere akademisyenlere miras bırakmak, insanlık tarihinde bir dram olduğunu unutmamak gerektiğini vurgulamak” diyor.

İKİ KORODAN MÜTHİŞ KONSER

MÜBADELE sempozyumu nedeniyle Tekirdağ'da ilginç etkinlikler de yer aldı. **Arif Ümit İşler**'in başkanı olduğu Lozan Mübadilleri Vakfı'nın '**Hasretin İki Yakası/Mübadil Ali Öyküleri**' sergisi Süleymanpaşa Belediyesi tarihi binasında açıldı. Tekirdağ AVM'de '**Balkanlarda Kimlik Değişimi: Mübadele**' sergisinde ise 'Cumhuriyet Arşivi'nden getirilen mübadele ile ilgili 29 belge örneği yer alıyor. Sergi 3 şubat akşamına kadar açık... Ayrıca Yunanistan'dan gelen '**Kavala Romanos o Melados Korosu, Lozan Mübadilleri Vakfı Korosu**' konser verdi. Yunanca ve Türkçe eserlerin sergilendi iki koro da sık sık ayakta alkışlandı.Cafe Aman İstanbul'un solistleri **Stelyo Berber** ve

Pelin Suer dinleti sundu.

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

Facebook

Twitter

RSS

Kişisel Verilerin Korunması

Hürriyet Kurumsal

Bize Ulaşın

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş